

kadınların sesi

ilerici kadınlar derneği yayın organıdır

OCAK 1976
YIL : 1 SAYI : 6

REKLAMLAR bizi nasıl ALDATIYOR?

Televizyonda, radyoda, gazete sayfalarında, hergün, her saat, her dakika iki programın arasından, iki sütunun ortasından karşımıza çıkıveren ve bakıvermek, duyuvermek zorunda kaldığımız:

— Bayanlar, siz de Brigitte Bardot gibi güzel olmak istiyorsanız Füx tuvalet sabunu kullanınız.

— Zakko'dan giyinirseniz, daha genç, daha çekici olur, çok alıcı bulursunuz!

— Meymen'den giyinirseniz kişilik kazanır, farkedilirsiniz.

— Poli-üretanlı ABG soğutucuları kullanınız!

— Fiş Bankası 30 milyon veriyor.. PAK BANK'ın uğurlu böceği servet dağıtıyor!..

gibi parıltılı, rengârenk reklâmlarla beyinlerimiz yıkanıyor. İsteğimiz ve ihtiyacımız dışında, birşeyleri almaya özendiriliyoruz, kandırılıyoruz.

Bu yolla, aslında aynı ham maddeden, aynı fabrikalarda üretilen mallar, değişik modeller ve hatta değişik ambalâjlarla sunularak hem sun'i tüketim artışı yaratılır, hem de fiyatlar, dolayısıyla kârlar yükseltilir.

Örneğin:

— Çamaşırlarınızın daha beyaz olmasını istiyorsanız Momo ile yıkayınız.

Mühim olan beyazlık değil, temizliktir. Mop deterjanı kullanınız.

— Morbende televizyonda büyük isim.

Masyonal televizyonu evlerin büyük sevinci.

İster izleyelim, ister izlemeyelim maliyetleri satış bedellerine eklendiğinden, bu cicili bicili, renkli reklâmların fiyatını da yine bizler öderiz. Daha çok reklâm daha pahalı mal, daha fazla sömürü demektir. Özellikle biz kadınlar reklâmlarla daha fazla aldatılıyor, daha fazla sömürülüyoruz. Reklâmların çoğu bizlere hitap etmekte, bizleri kandırmaya çalışmakta ve hatta satış için model olarak yine bizleri kullanmaktadır. Çünkü yüzyıllar boyunca kadınlar, geri, eğitimsiz, toplumsal hayattan uzak tutulmuş, boş kafalı tüketici yaratıklar haline getirilmeye çalışılmıştır. Böylece toplumdaki makbul kadın tipinin reklâmlardaki kadın tipi olduğuna inandırılan kadınlar onlar gibi davranmaya çalışırlar, reklâmları yapılan tüketim maddelerini ihtiyaçları olsun olmasın satın alarak toplum içinde saygın ve kişilikli olacaklarını sanırlar. Mebru tuvalet sabununu kullanan kadın, güzellik kraliçesi bayan M. Semiz gibi güzel bir cilde sahip olacağını, Kat konservelerini kullanan kadın yaptığı yemeklerle beğenileceğini, Zakko'dan giyinen kadın daha genç ve güzel görüneceğini sanır.

Bunların yanısıra kadınlar reklâmlarda bir süs eşyası ve bir seks aracı gibi, yani bir meta gibi kullanılarak aşağılanmaktadırlar. Örneğin bir otomobil lâstiği reklâmında yarı çıplak bir kadın bizlere şuh bir sesle «Mirelli lâstikleri çok çalışır, az aşınır» demekte, başka bir reklâmda baygın bakışla bir kadın «FYO boyaları hayat verir» diye fısıldamaktadır. Daha kötüsü, böyle reklâmlara Devlet radyo ve televizyonunun da alet edilmesidir.

Bizler, İlerici Kadınlar Derneği olarak:

— Devletin radyo ve televizyonunda parababalarına kâr getirecek reklâmların yayınlanmamasını ve özellikle bu reklâmlarda kadınların bir süs eşyası, bir seks aracı olarak kullanılmamasını,

— Kitlelerin aşırı ve lüks tüketime teşvik edilmesi ve sömürüyü daha da arttıran reklâmlarla kandırılmasını değil, daha ucuz, daha temiz, daha kaliteli ve gerçekten gerekli olan malların satılmasını istiyoruz.

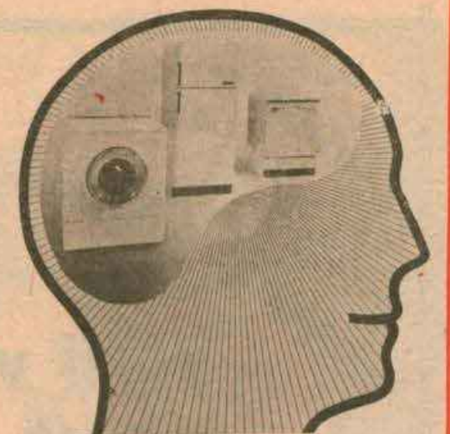
1 dakikalık TV reklâmı 30.000 T.L.

1 cm. lik gazete reklâmı 140 T.L.

1 yılda toplam 375 milyon liralık reklâm yapılıyor.

375.000.000 T.L. = 20 fabrika, 10.000 kişiye iş.

Her aile bilmeyerek yılda 50 T.L. reklâm parası ödemektedir.

Bilimsel metodlar insanlığın yararına değil, parababalarına daha fazla kâr sağlamak için beyin yıkayıcı reklamlara kullanılıyor.

BAŞYAZI

EKMEK DERDİ Mİ? CAN DERDİ Mİ?

Bir yıl daha bitti. Ama geçim derdi, geçim sıkıntımız bitmedi. Ülkemizin hali harap. Onlarca yıldır, parababalarının, kapkaççı tüccarın, bir avuç toprak ağasının yabancılarla birlikte keyfince yönettiği bir ülkede olup olacağı bu. Bize ve çocuklarımıza bu yıldan da kalan miras, işsizlik, pahalılık, yoksulluk ve cehalet. Para babaları, elimizin emeği alnımızın teriyle çoluğumuza çocuğumuza yedirdiğimiz lokmamızı daha da küçültmek istiyorlar. Grevleri yasaklıyalım, işçileri patrona satan sarı sendikaları öne çıkaralım, hakkını arayanları ibret olurcasına susturalım istiyorlar. Oysa eskisi gibi «başımıza vurup lokmamızı alamıyorlar». Bunun için yeni yeni zorbalık yollarına başvuruyorlar.

Aslında bu oyunlar ne ülkemiz için ne de kopkoyu bir faşizmin hüküm sürdüğü İspanya ve Şili gibi ülkeler için yeni. Ülkemizde yıllardır süren bu işsizlikten, pahalılıktan, yokluktan yoksulluktan onlar sorumlu. Bunu gizlemek, ekmek kavgamızı geçici de olsa bir an için unutturmak için çoluğumuzun çocuğumuzun canını ortaya koyuyorlar. Oğlumuzun, kızımızın ölmesi, veya ölme ihtimali onların can derdi sardı yüreğimizi. Çocuklarımız okula gidince bugün eve sağ dönecek mi diye soruyoruz kendimize? Fidan gibi delikanlılar «meçhul» kişilerce okulda, sokakta kurşunlanıp vuruluyor. Biz ki onlara can verdik, yoksulluklara, acıya çocuklarımız için katlandık. Biz okumadık «onlar okusun» dedik, onlar «daha güzel günler» görsün istedik. İstiyoruz da. Bazen «Bana ne ete gelen zamdan», «Hayali mobilya ihracatından», «Bilmem kaç tane demir tüccarının milyonlar vurduğundan, grev yapan işçiden, işten atılan komşumdan.» dedik. Bazen nasihatlar da verdik kendimizce «Sen karışma bu işlere!.» dedik. Ama çare olmadı. Olmuyor. Arkalarında gözüyaşlı, yüreği acılı analar, babalar bırakarak faili meçhul bir cinayete kurban gidiyor oğlumuz ya da kızımız. Bize kalan ise arkalarından yas tutmak ve geçici de olsa unutmak bir an için ekmek kavgamızı. İşte tıpkı böyle olsun istiyor parababaları da. Hep böyle düşünelim istiyorlar. Görmeyelim göremeyelim bu cinayetlerin ardında yatan gerçekleri. Bu toz duman arasında iki eli böğründe gözü yaşlı çaresiz analar olarak kalalım istiyorlar.

Oysa anaların yüreği, yalnız kendi çocukları için değil, ülkemizin ve hatta dünyamızın bütün çocukları için aynı şefkat ve iyilikle doludur. Onlar ki gençlerimize acımıyorlar. Soralım bu cinayetlerin hesabını onlardan. İyiden ve haklıdan yana mücadele ettikleri veya edeceği için öldürülenlerin hesabını. Bugün bana, yarın size diyelim. Bir olup, birlik olup sesimizi duyuralım. Bir daha çocuklarımız vurulmasın diye, güvenlikle okullarına gidip gelsinler diye, sömürüsüz ve barış içinde bir dünya için, bugünden, yarınlar için hız verelim ekmek kavgamıza omuz verelim fabrikalardaki arkadaşlarımıza, kocamıza, ve öğrenelim nedenini, gencecikçocukların canına niye kıyılır? Bu en başta bizlerin, yiğit işçi analarının, genç işçi kızların, kadınların, görevi.

ayın konusu

D.D.K.F.'nun 30. Yılı

Dünya Kadınlar Federasyonu'nun 30. ncu yılını doldurduğu 1 Aralık 1975 gününde, Federasyo'nun kuruluş amacını ve ilkelerini tanıtan bir yazıya bu köşede yer veriyoruz.

1 Aralık 1945 2.nci Dünya savaşı biteli henüz bir kaç ay olmuş. Bütün dünya, savaşın yarattığı maddi ve manevi acılarla sarsılmış, ve yıllar boyu sürecek bu savaş acılarını sarmaya çalışıyor. İşte o günlerde 41 ülkeden 81 milyon kadını temsil eden yüzlerce kadın delege Paris'te bir araya geldi. Bunlar, savaşta kocasını ve çocuklarını yitirmiş, faşizmin temerküz kamplarından henüz kurtarılmış, erkeklerle yanyana savaş alanlarında çarpışmış, direniş hareketine katılmış bütün ülkelerin anti-faşist savaşçılarıydı. Hemen hepsinin ortak amacı, bir daha savaş olmaması ve barış için insanlığın ortak davasına katkıda bulunmaktı. Faşizme karşı savaşmış ve bunun için tarifsiz acılara katlanmış bu milyonlarca kadın, yeni bir hayat kurmak ve barışı sağlamak için kararlıydılar. Kararlılıkları, geçmişte verdikleri mücadeleden, çektikleri acılardan ve bu uğurda ölen milyonlarca yiğit insanın anısından ileri geliyordu.

Güçlerini birleştirmek, çocuklarını korumak haklarını savunmak, barışı savunmak ve insanların sosyal ilerleme, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve barış dünyasında ilerlemeleri için daha çok çalışmak azminde olduklarını açıkladılar bütün dünyaya. Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonu işte bu temeller üzerinde ve bu ortamda kuruldu. Bugün 103 ülkenin kadınlarını bünyesinde toplayan federasyon kuruluşundan otuz yıl geçmesine rağmen, tıpkı 1 Aralık 1945 de olduğu gibi bugün de, milyonlarca kadının sesini dile getiren aşağıdaki kutsal yemininin doğrultusunda çalıştı ve çalışmaya devam ediyor.

«81 milyon kadın adına, bizler, kadınların ekonomik, politik, demokratik ve sosyal haklarını savunacağımıza, gelecek kuşakların ve çocuklarımızın mutlu ve özgür gelişmelerini sağlıyacak zorunlu koşulları yaratmak, dünya üzerinden faşizm bütün biçimleriyle ebediyen silininceye ve tüm dünyada gerçek bir demokrasi kuruluncaya dek ,yorulmak bilmeksizin mücadele edeceğimize, dünya üzerinde sonsuz bir barışın egemen olması için durmaksızın savaşacağımıza AND İÇERİZ.»

SENDİKAL MÜCADELEDE KADIN İŞÇİ TEMSİLCİLERİ

röportaj

Mahmure Acar «Mısırlı» triko fabrikası baş temsilci.

— Kaç yıllık işçisiniz?

— 4 yıllık.

— Evli misiniz?

— Bekârım?

— Hangi sendikaya bağlısınız?

— DİSK'e bağlı Tekstil sendikasına.

— Sizce kadın temsilcilerin sayısı neden az? Sendikal faaliyetlere kadınlar neden daha az katılıyorlar?

— Kadınlar kendilerini daha aşağı görüyorlar, haklarını kendilerinin iyi savunamıyacaklarını zannettikleri için erkeklerin temsilci seçilmesini uygun görüyorlar. Aslında kadınlar aşağı yaratıklar değillerdir. İçinde yaşadığımız düzen kadınları böyle göstermektedir.

— Sendikal mücadele açısından kadınların temsilci olmasının avantajları ve dezavantajları var mı?

Avantajları var. Arkadaşların sorunlarına daha iyi eğilebilmek kendini daha iyi dinletebilmek.

— Kadınların sendikal mücadeleye katkılarının artması için neler öneriyorsunuz?

Bence, kadınlar devamlı okumalı sendika dergisini, kanunları okumalı, kitap okumalı, toplanıp tartışmalı, sendikaya devamlı gelip gitmeli ve sendikayı denetlemeliler. Sendika seminerlerine, toplantılarına ve eğitimlerine katılmalıdırlar.

Harika Ekekon. Schaub-Lorenz Fabrikası Baştemsilci.

— Sendikalarda kadınlar neden aktif görev almıyorlar?

— Türkiye'de sendikalar henüz kadın işçilerin durumlarına yeterince ilgi göstermemektedir. Bu bir eksikliktir. İkincisi ise, sendikalarda kadınların görev alması İş Kanunu ile teşvik edilmelidir. İş Kanununda kadın haklarını, kadın işçilerimizin çıkarlarını engelleyen yasalar vardır. Mücadelemizi, haklarımızı engelleyen yasaları kaldırmak için kadın işçilerimize de sendikal mücadelede görev verilmesi şarttır. Çünkü bu meseleleri en iyi bizler bilir, en olumlu şekilde ancak bizler halledebiliriz.

— Kadın temsilci olarak avantajlarınız ve dezavantajlarınız nelerdir.

— Bayanların temsilcilik kadrolarında bulunması ilerdeki sendikal mücadeleler için bir aşamadır.

— Önerileriniz?

— Devrimci işçi sınıfının mücadelesinde kadın işçilerin de yer alması dileğimizdir.

Güner Dilsizoğlu: Phillips Fabrikası temsilcisi:

— 8 yıllık işçiyim. 22 yıldır evliyim ve 21 yaşında bir oğlum var.

— DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasına üyeyiz.

— Kadınlar çoğunlukla ürkek ve çekingen oluyorlar. Yılların üzerlerindeki baskılarını atabilmeleri pek kolay olmuyor. İşsizliğin çok yaygın olduğu ülkemizde kapı önünde kalırlarsa bir daha kolay kolay iş bulamıyacaklarını çok iyi biliyorlar. Bu yüzden sendikal faaliyetlere girmekten kaçınıyorlar. Tabii bunun yanı sıra bakmak zorunda oldukları çocukları, kocaları, aileleri, yapmak zorunda oldukları ev işleri de var. Diğer toplumsal baskıların da etkisiyle kadınların sendikal çalışmaları daha az oluyor.

— Sendikal açıdan yararları çok tabii. Bir kere kadın kadına çok daha rahat konuşup dertlerini sorunlarını anlatabiliyorlar. Kadınların bilinçlenmesi belki biraz geç oluyor ama bu yolda çok kararlı ilerliyebiliyorlar. Kadın temsilcilerin alınan kararları işçi arkadaşlarına anlatmada daha başarılı oldukları muhakkak. Ortaya koydukları gerçek ise hepimizin gözü önünde. Kadın-Erkek elele ortak mücadeleyi her zaman verdiler, vereceklerdir.

Sendikal açıdan dezavantajları olduğunu zannetmiyorum.

— Öncelikle, sendikalarda kadın kolları kurulmalıdır. Henüz ürkek olan kadınlar çekinmeden gidip gelebilmelidirler. Tabii bunun yanısıra eğitim seminerlerinin sık sık yapılması, kadınlar için en uygun saatlerin saptanması, akılları çocuklarında kalmasın diye geçici kreşlerin kurulması, bu çalışmaların mümkün oldukça iş saatleri dahilinde yapılması. Bu ve bunun gibi önerileri oldukça çok sıralayabiliriz.

Güner DİLSİZOĞLU

Çalışkan Ailesi ile Asalak Ailesi

yeni yıla nasıl girdiler?

Çalışkan Ailesi'nin BABASI: Yeni yıla fazla mesai yaparak girdi.

Çalışkan Ailesi'nin NİNESİ: Piyangodan bir ev çıkar umuduyla girdi.

ÖRNEK ALACAĞIMIZ KADINLAR

Behice BORAN

Behice Boran, yaşamını toplumun ve dolayısıyla kadınların kurtuluşu savaşına adamış yiğit bir kadındır. 1951 yılında Türkiyeli ilerici ve barışseverlerce kurulmuş olan «Barış Derneği»nin bir üyesi olarak dünya barışından yana çıkmış ve emperyalizmin doymaz sömürü hırsı ile başlattığı «Kore savaşı»na karşı mücadele etmiştir. Kore'den binlerce kilometre uzakta yaşayan yoksul Türkiyeli emekçi çocuklarının, emperyalizmin kâr etmek ve toplumsal uyanışı önlemek için çıkarttığı savaşta ölüme yollanmalarına karşı çıkmış bir kadınımızdır. Bu yüzden, yani savaşların ve sömürünün düşmanı olduğu için zindanlara atılmış, tek çocuğunu mahpus damında doğurmak zorunda bırakılmıştır. Ne var ki; ne zindan, ne baskı bu yiğit kadını savassız ve sömürüsüz bir dünya kurulması mücadelesinden vazgeçirememiştir. Aksine savaşına daha büyük bir güç vermiştir. Yaşamını barış, demokrasi, bağımsızlık ve toplumsal kurtuluş savaşımına adamış Behice Boran, 12 Mart 1971 den sonra ak saçlarıyla, tekrar ve yıllarca burjuvazinin zindanlarına sürülmüştür. Ne zindan ne de parababalarının ve emperyalizmin zulmü Behice Boran'ı savassız ve sömürüsüz bir dünya için verdiği savaştan alıkoymayı başaramamıştır, başaramayacaktır. Çünkü örnek alacağımız bu kadın bugün ak saçlarıyla yine aramızda, toplumun ve kadınların gerçek kurtuluşu için savaşmaya devam etmektedir.

Behice Boran'ı ve yaşamını tanıyın örnek almak tüm ilerici yurtsever ve demokrat kadınların görevidir.

BEHİCE BORAN

Sabiha SERTEL

SABİHA ZEKERİYA SERTEL

«Memleketimdeki kadının, bütün dünyadaki kadının niçin, neden acı çektiğini, olaylarıyla, tanıklarıyla ve kanıtlarıyla gözümün önünde gördüm. Evde, işde, makinede, dairede çalışıp sömürülen kadına, bu hayatın, kaderin alnına çizdiği bir damga olmadığını bu hayati çıkarının nerde olduğunu bilinçle kavradığı gün, kendisinin yıkmaya gücü olduğunu göstermek istedim.»

Yukarıdaki satırlar bundan tam 40 yıl önce Sabiha Zekeriya Sertel tarafından çevrilen Kadın ve Sosyalizm kitabına yazdığı önsözden alınmıştır. Kadınların gerçek kurtuluşları için yol gösteren bu kitabı ilk kez dilimize çeviren Sabiha Zekeriya Sertel bütün ömrünü bu uğurda mücadele ederek geçirmiştir.

1895 yılında doğan Sabiha Sertel Kurtuluş Savaşı yıllarından başlayarak yurdunun kurtuluşu, bağımsızlığı ve gerçek demokrasinin kurulması mücadelesini ölünceye dek bırakmamıştır. Ne emperyalistlerin saldırıları ne tek parti döneminin faşizan baskıları bu kahraman ve cesur kadını yıldıramamış, mücadelesinden vazgeçirememiştir. Yazdığı yazılar, çıkardığı dergiler ve çevirdiği kitaplarla savaşını sürdürmüştür.

1968 yılında hayata gözlerini yuman bu değerli, yiğit kadınımızın öğretileri, savaşı bizlere ışık tutsun, yol göstersin.

YARDIM KAMPANYASI

İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ TÜM İLERİCİ VE DEMOKRATİK KURULUŞLARI YARDIM KAMPANYASINA KATILMAYA ÇAĞIRIR

Lübnan son aylarda, emperyalist ve siyonist güçlerin Arap kurtuluş hareketini bastırmak amacıyla düzenledikleri saldırı hareketlerine sahne oluyor. Arap ülkelerindeki ilerici rejimleri devirmek, Filistin halkının haklı direniş mücadelesini engellemek isteyenler hedeflerine ulaşmak için çocuk, kadın, erkek ayırımı gözetmeksizin binlerce kişiyi öldürüyor, bombalıyor, evlerinden kaçmaya zorluyorlar.

Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonu, Lübnanlı ve Filistinli kadınlardan gelen yardım isteği üzerine dünya kadınlarına bir çağrıda bulunarak onları Lübnanlı ve Filistinli kardeşlerimizle siyasi, maddi, manevî dayanışmaya çağırmıştır. DDKF'nin çağırısında, Lübnanda aşağıdaki mal zemelere ihtiyaç olduğu belirtilmektedir.

Ampisilin, kapsül - Ampilisin, ampul (Ig) Ampisilin süspansiyon - Tetrasiklin - kapsül - Kloramfenikol, kapsül - Hidrofil pamuk - Kompres - Hidrokortizonlu antibiyotik melhemler - Antispazmatik tabletler - Analjezik Niklosomid tabletleri - Vitamin kompleks tabletleri - makas ve tıbbi materyal - İpek - Flaster - Tetrasiklin melhem - Neomisin basitrasin tozu.

Süt tozu ve diğer dayanıklı gıda maddeleri ile giyecek ve battaniye.

Açlık, hastalık, sefalet içinde bırakılan Lübnanlı ve Filistinli kardeşlerimize, kadınlara ve çocuklara yardımı bir görev bilelim bu kampanyaya herkesin katılmasını sağlıyalım. İlerici Kadın lar Derneği, tüm demokratik ve ilerici kuruluşları, sendikaları ve kadın derneklerini katılmaya çağırır. Müracaatlar Derneğimiz Genel Merkezine yapılmalıdır.

bunları biliyor musunuz?

DOĞUM İZNİ

Yasalarımızda kadınlara, analık özellikleri de düşünülerek bazı haklar sağlanmıştır. Ancak çoğu kez işverenler, gerek yasalardaki boşluklardan, gerekse kadınların sessiz ürkek, hakkını aramayı bilemez oluşlarından yararlanarak yasaları uygulamamaktadırlar. Hakkımızı arayabilmemiz için önce bu hakların neler olduğunu bilmemiz gerekir, Bu düşünceden hareketle, gazetemizde, yasaların kadınlara tanıdığı hakları yayınlamaya başlıyoruz. Bu konuda güçlüklerle karşılaşanlar sorularını mektupla gazetemize bildirebilir veya bizzat derneğimize başvurabilirler.

KADININ DOĞUM İZNİNE BAŞLAMASI İÇİN RAPORU GEREKLİ MİDİR?

Yasa aynen şöyle diyor:

«Kadın işçilerin doğumdan önce 6 ve doğumdan sonra 6 hafta olmak üzere 12 haftalık süre içinde çalıştırmaları yasaktır.

Bu süreler, işçinin sağlık durumuna ve işin özelliğine göre, doğumdan önce ve sonra hekim raporuna dayanılarak arttırılabilir.»

Görülüyor ki yasada, kadının doğum iznine başlaması için doktor raporu gerektiğinden sözedilmektedir. Oysa gerçek hayatta böyle olmamakta, kadın işçi doktorun doğuma 6 hafta kaldığına karar vermesinden sonra izne başlamaktadır. Çoğu kez doktorun yanılgısı yüzünden, pekçok işçi kadın doğumdan önceki 6 haftalık iznini tam olarak kullanamamakta, bu sürenin bir kısmında yasalara aykırı olarak çalıştırılmaktadır.

Oysa yasa maddesinden kolayca anlaşıldığı gibi, işverenin, doğum iznine başlarken işçiden doktor raporu istemeye hakkı yoktur. Doğumuna 6 hafta kaldığını belirttiği anda, işveren işçiye izin vermek zorundadır.

Bu yüzden, eğer işçi doktor raporunu sağlayamazsa bile, kendi saptadığı doğum tarihinden 6 hafta önce izne ayrılabilir. Bunun için de doğum tarihinin iyi hesaplanması gerekir.

İş kanunun 100. maddesine göre, doğumdan önce ve sonraki toplam 12 haftalık süre içinde gebe ve doğum yapmış kadınları çalıştıran işveren veya işveren vekili, 1500 liradan az olmamak üzere ağır para cezası ile cezalandırılır.

Çalışkan Ailesi'nin ÇOCUKLARI: Yeni yıla sokakta çalışarak üşüyerek girdiler.

Çalışkan Ailesi'nin ANNESİ: Yeni yıla el kapısında hizmet ederek girdi.

ASALAK AİLESİ: Yeni yıla her zamanki gibi çok muhteşem bir eğlence ile girdiler.

YAPI-SEN'Lİ KADINLAR SENDİKAL MÜCADELE'DE ÖN SAFTA

Yapı ve Kredi Bankasında çalışanların sendikası YAPI - SEN geçtiğimiz aylarda Toplu - Sözleşme hükümlerine uymayan işvereni protesto için İzmir'de ve Adana'da yürüyüş yapmıştır. Banka iş kolunda şimdiye kadar düzenlenen ilk eylem olan bu yürüyüşlere bayan banka işçileri büyük ilgi göstermişlerdir. Zaten Yapı - Sen üyelerinin % 62'si kadındır. **«İşçiyiz Güçlüyüz», «Hak Verilmez Alınır», «Angaryaya Son», «İşçiler Birleşin», «Vitrin Bebeği Değil Emekçiyiz», «Keyfi İdareye Son», «Yaşasın İşçi Sınıfının Birliği»** gibi pankartlar taşıyan Yapı - Sen üyeleri yürüyüşlerini düzenli ve disiplinli bir biçimde sürdürmüşlerdir. En çok kadın işçinin çalıştığı üç büyük bankadan biri olan Yapı ve Kredi Bankası kadın işçileri yürüyüşlerde en önde yer almışlardır. İlerici Kadınlar Derneği, YAPI - SEN'e ve Yapı-Sen'li bayan banka işçilerine bundan sonraki mücadelelerinde de başarılar diler.

«1975 KADIN YILI KONGRESİNİ KİM YAPTI?.»

1975 Kadınlar Yılının son ayında Ankara'da «1975 Kadın Yılı Kongresi» adıyla bir kongre toplandı. Bu kongreye, konularında uzman bir kaç aydın kadının yanısıra, her ilden valilerin seçtiği (hangi kıstasa göre belli değil) kadınlardan oluşmuştur. Kongreye katılma şekli, anti-demokratik ve tepeden inmecedir. Daha da önemlisi, işçi, köylü, çalışan kadınlarımızdan, emekçi eşleri veya analarından tek temsilci yoktu bu kongrede. Kadınların sorunlarını ele alan kongrede daha çok mülk sahibi sınıfların sorunlarını ilgilendiren nafaka, miras, ticaret hukuku vb. konulara ve emekçi kadınların gizlenemeyecek dertlerine (eğitim, başlık, vb..) değinilmiştir. Kürtaj savunulurken, kadınların ana olma hakkı ortaya hiç konmamış, kreş ve yuva sorunu açıklanmamış ve hele «eşit işe - eşit ücret» ilkesi söz konusu dahi edilmemiştir. Kongreye katılanların kendi ifadelerine göre, «Ankara Palas salonlarında muhteşem bir balo» ile sona ermiştir. DİKKAT : Balo biletlerinin fiyatı 250.— TL.'dır. İşte sayın bayanların kadın haklarından anladıkları ve saptadıkları eylem biçimleri: Çaylar, biraz nutuk atma ve ardından muhteşem bir balo. Bu bayanlar çaylar, balolar vs düzenleyebilirler ama bizim adımıza, kadınlarımızın en büyük çoğunluğunu oluşturan emekçi kadınlarımızın adına konuşma hakkına sahip değillerdir.

Bizler, sesimizi, grevlerde, miting alanlarında, yürüyüşlerde duyurduk, duyuruyoruz. Hakkımızı ise balolarla vs. ile değil söke söke ve işçi ve emekçilerle omuz omuza alacağız.

kısa... kısa....

İMZA KAMPANYAMIZ

Geçtiğimiz çalışma döneminde Meclislerden çıkamayan kadınların 20. YILDA EMEKLİ olabilme hakkını tanıyacak yasa, bu çalışma döneminde tekrar gündeme gelecek.

Bilindiği gibi memur kadınlar için gerçekleşen bu yasa kadın işçiler için kabul edilmemişti. Bu konuda da derneğimiz bir bildiri yayınlamış ve dağıtılmıştı.

Yeniden görüşülecek yasa tasarısının gerçek bir hak getiriyor olabilmesi için, —18 yaş öncesinde çalışılan dönemi de göz önüne alması ve— %60 yerine %70 üzerinden emekli maaşı bağlanması gerekiyor.

Yasanın bu biçimde çıkabilmesi için Derneğimiz iş yerlerinde «İMZA KAMPANYASI» açacaktır.

İlgilenenlerin Dernek Merkezine veya bağlı oldukları sendikalara müracaatları duyurulur.

SÜMERBANK BEYKOZ DERİ VE KUNDURA FABRİKASINDA GREV

30 senelik bir kadın işçinin ayda eline 1250,- TL. para geçtiği Beykoz Deri ve Kundura fabrikasındaki Deri - iş Sendikasına bağlı 1830 işçi aylardır direnişte. İşverenin toplu sözleşme görüşmelerini uzatması, ücret avanslarını ve maaşları kesmesi, yemeklerin bozuk çıkması üzerine önce işi yavaşlatmışlar, bu arada işverenin 19 kişiyi işten çıkarması üzerine de greve çıkmışlar. İşçiler,

iş yerinde kreş'in uygun şartlarda çalışmadığını, servis verilmediğini, doğum ücretlerinin az olduğunu belirttiler. Dernek üyelerimiz grevci işçileri ziyaret ederek kadın-erkek tüm Beykoz işçilerine başarı dilemişlerdir.

BEYLİKKÖPRÜ KÖYLÜLERİ NEDEN TUTUKLANDI?

Ankara'ya yakın Beylikköprü'deki yoksul ve topraksız köylülerin toprak isteklerine karşı çıkan toprak ağaları, Tariş İplik fabrikasında patronun işçilere karşı kullandığı komandoları bu kez köylülere karşı kullanmışlardır. Üstelik ağaların kışkırtması üzerine jandarma ile çatışan köylülerin 7'si kadın olmak üzere 18'i tutuklanmıştır.

ORKO GREVİ SÜRÜYOR

Üsküdar ORKO mağazasında 17 Temmuzdan beri grev sürmektedir. 5 aya yakın bir süredir grevi devam ettiren işçi arkadaşların çoğunluğunu kadın işçiler oluşturmaktadır. İşçi arkadaşların grevdeki kararlılığına karşın işveren lokavt ilan etmiştir. İşverenden sadece iş güvenliği ve işten atılan 67 işçi arkadaşlarının işe alınmalarını isteyen grevci işçilere —bilhassa kadın işçilere— işveren her türlü baskı yapmakta ve yine işçi arkadaşları kamu davaları açarak yıldırmak istemektedir.

Her türlü baskıya karşı işçiler iş güvenliklerini elde edinceye kadar grevi sürdürmeye kararlıdırlar.

ANA-ÇOCUK VE KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE SOHBET

ÇOCUĞUN GELİŞİMİ VE YUVALAR

Çalışan annelerin en çok yakındıkları sorun, çocuklarından 8-10 saat ayrı kalmalarıdır. Kanunlarla annelere bazı haklar tanınmıştır. Ne var ki bu kanunlar işverenler tarafından rafa kaldırılmakta uygulansa bile tıbben yetersiz kalmaktadır. Konuya hekimlik mesleği açısından yaklaşmaya çalışacağız.

Daha önceki yazılarımızda anlattığımız gibi anne sütü ile beslenme en sağlıklı beslenmedir. 12. ayın sonuna kadar olan süt verme döneminde, beslenme açısından, anne ile çocuğun bir arada bulunması gerekir. Ayrıca meme verme saatlerinin çok önemli olduğu da yazılarımızda belirtilmişti. O halde ilk 12 ay beslenme yönünden anne ile çocuğun bilhassa bir arada bulunması gereken dönemdir.

Çocuğun gelişmesi denince onun yalnız bedensel değil aynı zamanda ruhsal gelişimi de anlaşılmalıdır. Çocukluk dönemlerini ruhbilimciler incelemiş ve ilginç sonuçlara ulaşmışlardır. İlk çocukluk devresine «İlkel Sosyal Devre» adı verilmekte olup bu, doğumdan 18. ayın sonuna kadar olan zamandır. Bu devrede çocuğun dünyası annedir ve ruhsal olarak bu devrede birbirlerini etkilemelidirler. Bunun gereği olarak devamlı bir arada bulunmak zorundadırlar.

Bedenen yorulan ve çocuğundan ayrı kaldığı için sinirleri daha da gerginleşen anne, eve gelince ruhi ve bedeni yorgunluğunu çocuğa aktarmaktadır. Son yıllarda yapılan araştırmalar anne ve çocuğun ruhsal durumları arasında kesin bağlantılar olduğunu kanıtlamıştır. Bu belki de sütle beraber çocuğa geçen laktik asit gibi bazı kimyasal maddelerden ileri gelmektedir. O halde ilk 18 ayda çocuğu annesinden ayırmak sosyal bir suç olarak ele alınabilir. Kaldı ki 18 ayla 6 yaş arası devreyi içeren «Ev sosyalizasyonu» devresinde de çocuğun anneye ihtiyacı vardır.

İş yerlerinde yuvaların kurulması ana ve emekçi olarak topluma iki yönlü katkıda bulunan kadınlarımızın en doğal hakkıdır. Hekim olarak yazımızı yuvaların tıbben de son derece önemli ve gerekli olduğunu vurgulayarak sonuçlandırıyoruz.

Hoşçakalın.

Dr. **Hüsamettin SÖKÜCÜ**

NOT : Elbette gazete sütunlarına sığmayacak kadar geniş olan konularımız çeşitli eksikliklerle anlatılmaktadır. Sizlerden gelecek olan sorulara vereceğimiz cevaplar, size daha yardımcı olmamızı sağlayacaktır. Bu nedenle mektuplarınızı bekliyoruz.

Basın Toplantımız

Türk kadınlarına seçme ve seçilme hakkının verilmesinin 41. yıldönümü olan 5 Aralık 1975 günü derneğimiz genel başkanı Beria Önger bir basın toplantısı yaptı.

Toplantı da 1934'ten günümüze kadar geçen süre içinde kadınların seçme ve seçilme hakkını özgürce kullanamadıkları ve o günden bu yana seçilen kadın parlamenter sayısında giderek bir azalmanın göze çarptığı açıklandı. Seçilen parlementer kadınlarımızdan bir-ikisi hariç diğerlerinin emekçi kadınların sorunlarını çözümleyebilecek nitelikte olmadıkları vurgulandı.

DUYURU

Derneğimiz kadınlar korosu çalışmalarına başlamıştır. Katılmak isteyen üyeleri derneğimiz genel merkezine başvurarak kayıtlarını yaptırabilirler.

GİDECEĞİ YER

İlerici Kadınlar Derneği adına sahibi : **BERİA ONGER**

★

Sorumlu Yazıişleri Müdürü : **ZUHAL MERİÇ**

Yazışma adresi : **Horhor cad. Tayyareci Orhan Sk. No : 7/1 Aksaray-İstanbul**

Fiyatı : 150 kuruş

Yıllık abonesi : 18,— T.L.

★

Baskı : KARACA OFSET

İlân fiyatı : Tek sütun cm'i 5 T.L.

★

Son baskı tarihi : **2 - 1 - 1976**